

Van een Pad tot een Wereldembleem

Inleiding.

Dit is een verbeterde en aangevulde versie van een artikel dat geschreven werd in 1994 en in het Engels en Nederlands werd gezonden aan de redacteurs van Scouting en Guiding bladen in diverse landen. Zo werd het, uit het Engels vertaald, ook opgenomen in Franse, Spaanse en Italiaanse uitgaven. Deze landen hadden in hun lange geschiedenis allemaal eens leden van het vorstenhuis Bourbon op hun tronen gehad en daarom was de fleur-de-lis of Franse lelie bekend. Kort na de publicaties werden uit deze landen brieven ontvangen van lezers die protesteerden tegen het feit dat de schrijver er van uitging dat de Franse lelie, het symbool van hun vroegere koningshuizen, afkomstig zou zijn van een ordinaire pad. Een van hen was Claude Marchal, een overigens goede vriend van de schrijver. Hij was een wereldwijd bekend Franse verzamelaar van Scoutingprojecten en de eigenaar van het zeer bekende Scouting en Guiding Museum in Bullet [Zwit-

serland]. Hij was wel zeer verontwaardigd en drukte uit dat dit artikel een lijnrechte belediging was van één van de Franse Nationale Emblemen en hij verzocht dan ook verdere publicaties te verhinderen.

Dit was een onprettig moment want, hoewel de verhouding vriendschappelijk bleef, tegenargumenten werden verontwaardigd van de hand gewezen. De Frans trots was heel erg gekwetst.

In 1996 vierden de Fransen het feit dat 1500 jaar eerder de basis was gelegd van de Franse Staat, waarover hier onder meer. Vriend Claude Marchal - een goede Fransman - begaf zich naar Reims voor de viering. Toen hij de kathedraal betrad was het eerste dat hem opviel een groot, zeer oud wandkleed waarop Koning Clovis stond afgebeeld, te paard en gehuld in een wijde mantel bedekt met .. een zeer groot aantal gouden **padden!**

Zeer verbaasd, maar ook zeer sportief, aarzelde Claude niet maar begaf hij zich naar de souvenirwinkel. Hier vond hij een prentbriefkaart met daarop een afbeelding van het wandkleed. Hij kocht hem, adresseerde deze ter plekke aan de schrijver en schreef er achterop: "You were right and I am ever so sorry!" (Jij had gelijk en ik heb spijt!"

De Pad, de Pijlkop en de Lelie

Het begon allemaal met Chlodevech ook bekend als Clovis. Hij was Koning van de Franken (481-511) en slaagde er in het gebied van zijn stam uit te breiden en daarbij Parijs tot zijn hoofdstad te verheffen. Al spoedig werd hem duidelijk dat, wilde hij zijn macht behouden en nog verder uitbreiden, hij zich beter van de steun van de Christelijke Kerk kon verzekeren, daar die nu eenmaal de neiging had Christelijke Koningen te bevoordelen. Dus besloot hij over te gaan tot het Christelijke geloof.

De Fransen hebben deze bekering van Clovis altijd beschouwd als het wezenlijke begin van

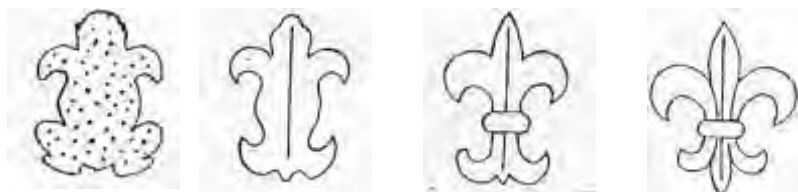
Frankrijk als een werkelijke nationale entiteit. In de zomer van 1996 vierde de Franse Republiek het feit dat 1500 jaar eerder de basis van hun staat werd gelegd. De zeer oude Kathedraal van Reims - waar vroeger de Franse Koningen werden gekroond - was het centrum van de festiviteiten en zelfs de Paus nam hieraan deel.

Zoals reeds ver voor deze gebeurtenis was gebleken uit oude afbeeldingen had Clovis, als zijn persoonlijk en koninklijk embleem gekozen voor de pad. Na zijn 'bekering' liet hij Gouden Padjes plaatsen op het blauw van de Mantel van St Maarten, een bisschop van Tours. En zo ontstond de Koninklijke Standaard van Clovis of Chlodevech.

Het kan best zo geweest zijn dat men de pad, een klein en glibberig beestje, op de duur toch niet deftig en waardig genoeg achtte om als koninklijk symbool te dienen. In de loop van vele jaren vond er een proces van stilering en vorm verandering plaats tot het eindresultaat niet meer deed denken aan de oorspronkelijke pad (die men dan ook spoedig vergat) maar aan de fleur-de-lis, de bloem van de lis of de lelie. Maar ook

aan een door de Franse wapenindustrie van die tijd ontworpen en ingevoerde lans- en pijlkop, die door de twee vlijmscherpe zijarmen gegarandeerd dodelijk wonden veroorzaakte. Een typisch voorbeeld van een waar staaltje van menselijk vernuft waar het om het doden van medemensen gaat.

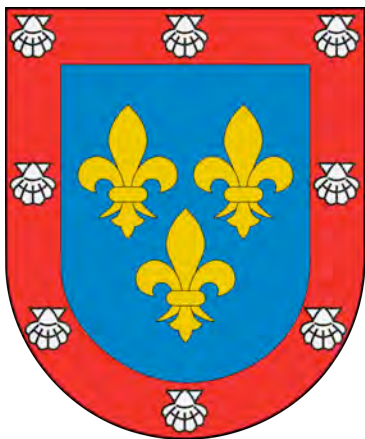
Van pad tot pijlkop in vier stappen

Het Koningshuis.

Het door Clovis gestichte koningshuis veranderde enige malen van naam. Aanvankelijk noemde men zich de Merovingen, later de Karolingen maar toen in 987 Hugo Capet de Franse troon besteeg, kwam het Huis van Capet van 987-1328 aan de macht, gevolgd door het Huis van Valois 1328-1589 en daarna het Huis van Bourbon 1589-1792. In min of meer kronkelige lijn zou Hugo's nageslacht de troon tot 1792 bezet houden. In dat jaar, tijdens de Franse Revolutie, besteeg Koning Lodewijk XVI als 'Burger Capet' het schavot en verloor zijn hoofd. Er was een eind gemaakt aan het koninkrijk en de koning.

Na het revolutionaire en het daaropvolgende Napoleontische tijdperk mochten de Bourbons van 1815 tot 1830 het nog even op de Franse troon proberen maar dat werd geen succes en zo verloor het Huis Bourbon in 1830 voor goed de Franse troon.

Aanvankelijk was Clovis blauwe vlag 'bestrooid' geweest met vele Gouden Padjes, later geleidelijk vervangen door de lelies of pijlkoppen. Maar het was Koning Karel V (1364-1380) die besloot de zaak te vereenvoudigen door het aantal te verminderen tot slechts 3. Dat ter ere van de Heilige Drie Eenheid. Drie dus op een blauw of een wit veld. En zo bleef de fleur-de-lis (of pijlkop) het symbool van de Franse Koninklijke Familie en het Koninklijke Frankrijk. De Bourbon Familie bezette echter niet alleen de Franse troon maar - geruime tijd - ook die van Spanje, Parma en Napels en ook daar gebruikten zij hun embleem.

Zeekaarten en kompassen.

De zeelieden van de Middellandse Zee verkeerden lange tijd in de veronderstelling, dat het gevaarlijk was door de Straat van Gibraltar te zeilen. Toch waren er die dit wel deden en zo zelfs in Cornwall in Zuid-Engeland terecht kwamen, waar zij tin haalden. Maar verder in zee waagden zij zich niet. Immers de Kerk leerde dat de aarde een platte schijf was waarvan Jeruzalem het middelpunt vormde. Wie zich te dicht aan de rand van de schijf zou wagen zou onherroepelijk naar beneden storten. Maar geleidelijk kwam men er achter dat de aarde een bol was en zeevaarders waagden zich steeds verder op de oceaan en zo bereikte Columbus de Caribische eilanden en dacht toen aan de oostelijke kant van Indië te

zijn. Hierdoor wordt de oorspronkelijke bevolking van Amerika nog steeds aangeduid als Indianen.

Er ontstond behoefte aan zeekaarten en kompassen. Italiaanse ontdekkingsreizigers, o.a. Marco Polo, hadden het kompas uit China meegebracht en mannen als Flavio Gioja, een Napolitaanse zeevaarder, maakte er meer en meer een betrouwbaarder instrument van. Op de kaart gaf hij het noorden aan met de hoofdletter T van het Italiaanse woord Tramontano = noordenwind of eenvoudig: Noord. Jammer genoeg kreeg hij toen de idee om zijn Koning te eren. Dit was Karel van Bourbon, die over Napels regeerde en ook de bovenomschreven lelievlag voerde. Flavio Gioja combineerde op artistieke wijze de T met het symbool van de Bourbons.

De kunst van de topografie begon zich verder te ontwikkelen. De zeekaarten werden beter en daarop markeerden de trouwe Italianen het noorden met het embleem van de Bourbons. In latere jaren werden landen van het noorden - Engeland en de Nederlanden - de zeevarende landen van betekenis en ook de producenten van steeds beter wordende zeekaarten en kompassen. Ook daar gaf men het noorden aan met een eenvoudige hoofdletter N of een PIJLKOP, die soms wel iets leek op de Franse Lelie. Maar zeker hadden noch de Engelse noch de Nederlandse tekenaars en zeevaarders de bedoeling om het Franse Koningshuis of de Familie Bourbon te eren. Zowel de Nederlanden als Engeland werden keer op keer belaagd door de Bourbons waarbij vooral de Zuidelijke Nederlanden als slagveld dienden terwijl ook op zee menig gevecht plaatsvond. De Britse en Nederlandse zeelieden noemden het embleem dan ook beslist niet lelie maar spraken over de *arrowhead* of de *pijlkop*.

Baden-Powell.

Toen Baden-Powell in het toenmalige Brits-Indië diende als officier bij de Britse cavalerie begon hij - in 1886 - met het opleiden van zijn manschappen tot verkenners en spoorzoekers. In het Amerikaanse blad: *Boy's Life* van juli 1924 schreef hij:

"Een paar jaar later, om precies te zijn in 1893-1894, had ik het commando over een cavalerie eskadron in Ierland en begon mijn mannen te leren hoe zij waardevolle verkenners konden worden als aanvulling op hun normale dienst. Ik instrueerde ze hoe ze, door de kaart te lezen, hun weg konden vinden op vreemd terrein, hoe ze zelf kaarten konden tekenen en rapporten konden schrijven over wat ze hadden gezien."

Dit was iets geheel nieuws dat men tot dan toe in geen enkel leger ter hand had genomen.

"Vier jaar later kreeg ik het commando over een regiment en ging ik dieper in op de dingen en trainde een aantal officieren, onderofficieren en manschappen tot we een

aantal werkelijk bruikbare verkenneren hadden, in staat overal heen te gaan en goede verkenningen te verrichten."

Zij die - overigens in hun vrije tijd (!) - deze extra opleiding volgden werden daartoe ingedeeld in patrouilles van 6 tot 8 man. Aan het einde van de training werden zij onderworpen aan een aantal proeven van bekwaamheid en vaardigheid. Als zij deze men succes doorstonden mochten zij zich officieel Scouts (Verkenneren) noemen.

Toen Baden-Powell - met speciale toestemming van het Britse ministerie van oorlog - een speciaal onderscheidingsteken voor zijn mannen mocht ontwerpen was het niet zo gek dat hij daarbij dacht aan de Noordpijl, die zowel op het kompas als op de landkaart voorkwam. Hij noemde zijn ontwerp dan ook - geheel in overeenstemming met de Britse nautische tradities - the Arrowhead (de pijlkop) en zeker niet de Lily of lelie of, erger nog, de Franse lelie. Die was na de val van het Huis Bourbon en de instelling van de Franse Republiek in het algemeen uit het zicht verdwenen.

De Scout droeg het in geelkoper uitgevoerd embleem op de rechterbovenarm. Werd daarop nog een aanvullende training met goed gevolg doorlopen, dan mocht de Scout zich "Scout 1st Class" noemen. Dit hield voor de manschappen gewoonlijk tevens bevordering tot onderofficier in. Hij mocht nu het daarbij behorende eveneens geelkoperen insigne dragen. De Britse Household Cavalry handhaafde deze opleiding en de insignes tot na de Eerste Wereldoorlog (1914-1918).

Scouting.

Tijdens het experimentele kamp op Brownsea Island (augustus 1907) droeg Baden-Powell zijn militaire pijlkopinsigne. (zie links) Tot zijn verbazing en tegen zijn bedoeling ontstond toen Scouting, na publicatie van *Scouting for Boys*. Het bleek al spoedig

dat, wilde de zaak niet uit de hand lopen, een zekere organisatie vorm nodig werd en zo ontstond de eerste Scouting Vereniging die aanvankelijk alleen patrouilles maar later ook troepen registreerde. Een embleem en een installatie-lidmaatschap-belofte teken werd nodig geacht en B-P maakte een ontwerp waarbij hij opnieuw teruggreep naar de arrowhead of pijlkop van de zeevaarders.

Zijn originele ontwerp verscheen op de eerste lidmaatschapskaarten die in 1908 werden uitgereikt en waarvan kopieën bewaard zijn gebleven in het archief van de Britse Beweging in Londen. Volgens Graham Coombe, nu gepensioneerd maar enkele jaren geleden nog archivaris, is er geen enkel bewijs dat dit embleem, behalve in druk, ooit vervaardigd werd als metalen of stof insigne. In 1909 kwam er een Arrowhead van een ander model, het eerste van een lange rij van emblemen dat door de Britse Beweging zou worden gebruikt.

Badges and Medals : The scout's badge is this :

Scout's Badge.

The scout's badge is the arrow head, which shows the north on a map or on the compass. It is the badge of the scout in the Army, because he shows the way : so, too, a peace scout shows the way in doing his duty and helping others.

The motto on it is the scout's motto of

BE PREPARED.

(B. P., my initials), which means that a scout must always be prepared at any moment to do his duty, and

Het Embleem wordt Internationaal.

Baden-Powell moest al spoedig ontdekken dat zijn Scouting niet beperkt bleef tot de Britse Eilanden en de overzeese gebiedsdelen maar dat ook andere landen zich er meester van maakten. Men ging daarbij meestal zo te werk dat men de regels van B-P strikt vertaalde met slechts hier en daar een nodige aanpassing aan plaatselijke, nationale of religieuze gewoonten en opvattingen. Ook B-P's embleem, de Arrowhead, werd overgenomen. Men introduceerde meestal een eigen, nationaal ontwerp doch altijd met de arrowhead of pijlkop als basis. In zo goed als alle landen behalve.. Frankrijk en dat laatste werd veroorzaakt door het ontwerp en door de grote spraakverwarring, die tot de dag van vandaag zou voortduren. Ondanks het feit dat op pagina 37 van het eerste deel van de eerste uitgave van 'Scouting for Boys' (1908) B-P zijn keuze als het volgt omschreef:

"The Scout's Badge is the Arrowhead which shows the North on a map or on a compass. It is the badge of the Scout..... Because he shows the way."

Of wel: "Het Verkennersinsigne is de pijlkop die naar het noorden wijst op de kaart en op het kompas. Het is het insigne van de Verkenner omdat hij de weg wijst."

In de Engelstalige gebieden had men geen moeite met het woord arrowhead. De Nederlanders vertaalden het zeer correct met het - uit hun nautische geschiedenis bekende pijlkop. Maar in andere landen - veelal niet zeevarend en dus minder bekend met zeekaarten en zeekompassen - keek men naar het design en dat leek op de Franse lelie en dus vertaalde men B-P's Arrowhead ten onrechte met lelie of soms zelfs met Franse lelie of Fleur-de-Lis. Het kan niet ontkend worden dat Baden-Powell zelf ook wel eens bijdroeg aan deze spraakverwarring door af en toe ook het woord lelie in de mond te nemen. In het Amerikaanse tijdschrift 'Boy's Life' van 1924 schreef hij:

"Jaren geleden, spoedig nadat de Boy Scouts in Amerika van start waren gegaan, waren er zekere criticasters die de Beweging er van beschuldigden dat ze van militaire aard was. Altijd als iets nieuws begint zijn er lieden die op hun achterste benen gaan staan op zoek naar fouten, soms zelfs voor dat ze grondig kennis hebben genomen van waar het allemaal om gaat. In dit geval zeiden zij dat de Scouting Beweging werd opgericht om de jongens op te leiden tot soldaten en als bewijs daarvoor voerden zij aan het embleem dat zij omschreven als: " de kop van een speer, het embleem van het gevecht en het bloedvergieten."

In een telegram werd mij om commentaar gevraagd. Ik telegrafeerde terug: "Het embleem is een lelie, het symbool van vrede en reinheid." Ik zei niet in mijn telegram dat dit de oorzaak was waarom het als Scoutinsigne was gekozen, want dat was het niet."

In zijn artikel legde B-P verder uit dat hij het embleem had genomen van de kompasrozen en de zeekaarten en de nautische naam had gekozen. Maar het jammerlijke resultaat was dat de leiding van het Amerikaanse Scouting, dat deze aanval diende af te slaan, er toe over gingen fleur-de-lis te gebruiken en Arrowhead en zijn herkomst naar de achtergrond werkten. Jammer genoeg bleef dat zo, in de Verenigde Staten, maar ook in andere landen. Zoals in Duitsland waar ze Lilie of Pfadfinderlilie

gebruiken en in het Nederlandse sprekende deel van België waar lelie gebruikelijk is en men werkelijk niet begrijpt waarom hun noordelijke burens, de Nederlanders, hun jongens altijd inprenten dat het pijlkop moest zijn. Een Nederlandse verkenners, die per ongeluk het woord lelie in de mond nam, kreeg veelal prompt een mok water aangeboden om zijn mond te spoelen.

Frankrijk.

Het werd al vermeld ieder land produceerde een eigen embleem altijd gebaseerd op B-P's ontwerp de Arrowhead. Behalve dan in Frankrijk. Van het begin af aan heeft het Frans Scouting het embleem altijd een Arrowhead of pijlkop genoemd en er nauwgezet op toe gezien dat woorden als Fleur-de-Lis of Lelie niet gebruikt zouden worden. Dit had zijn oorzaken.

De Bourbonfamilie mocht dan in 1830 definitief de Franse Troon verloren hebben dat wil niet zeggen dat leden van de Familie niet meer aanwezig waren in Frankrijk of daarbuiten. Het hoofd van de Familie stond bekend als de 'Troonpretendent' die te allen tijde aanspraak kon maken op de troon. De Familie gebruikte nog steeds haar Familiewapens en dus ook de Bourbonlelie. Dan had de Familie nog vele aanhangers die hoopten eens de Republiek weer te kunnen vervangen door een Koninkrijk met een Bourbon op de troon. Deze mensen vormden een politieke partij en benutten de Bourbonlelie als haar symbool waardoor het embleem een partijpolitieke betekenis kreeg. Gedurende de 19e en het begin van de 20ste eeuw werd in de Franse Republiek deze partij beschouwd als een onplezierig gevaar.

Hoe het Franse Scouting ook de nadruk legde op het feit dat de Arrowhead van B-P niets te maken had met de Bourbons, het was toch niet mogelijk om het embleem in Frankrijk te gebruiken omdat men niet het risico wilde lopen op enigerlei manier in verband te worden gebracht met de Bourbonfamilie en de door haar aanhangers gevormde politieke partij. Reeds tijdens de 2e Internationale Scoutingconferentie [nu Wereldconferentie] van 1922 in Parijs had het Franse Scouting deze kwestie op de agenda laten plaatsen. Men gaf uitleg van de moeilijke situatie en verzocht de andere Scoutingorganisaties met nadruk er af te zien van het gebruik van de woorden lelie, fleur-de-lis of Franse lelie. In de notulen van deze vergadering staat: "De Conferentie besloot dat het universele gebruik van de naam fleur-de-lis of lelie niet praktisch was daar in bepaalde landen (vooral Frankrijk) beide namen een politieke lading hebben."

Met andere woorden iedereen werd verzocht het gebruik van fleur-de-lis en lelie te vermijden en het woord arrowhead in vertaling te gebruiken. Jammer genoeg werd aan dit dringende Franse verzoek weinig gehoor gegeven en ging men in vele Scoutingorganisaties toch door de woorden fleur-de-lis of lelie te gebruiken. Wat het Franse Scouting veel moeilijkheden veroorzaakte.

De Frans Scouts konden de arrowhead beslist niet gebruiken. De zaak werd nog gecompliceerder na het einde van de Eerste Wereldoorlog in 1918. In Italië ontstond het Fascisme, in Duitsland het Nationaal Socialisme. In navolging hiervan ontstonden in vele landen fascistische of nationaal socialistische politieke partijen. In Frankrijk vormden zich verschillende, zij het soms kleine - maar zeer luidruchtige - fascistische

fracties. Sommige streefden naar het vestigen van een op fascistische leest geschoeid Koningschap, naar Italiaans voorbeeld. Tot ontsteltenis en afkeer van zowel de Bourbonfamilie als de Royalistische partij gebruikten of liever misbruikten deze fascistten ook de Franse lelie en besmeurden haar, vooral tijdens hun collaboratie met de Duitse en Italiaanse bezetters tijdens de Tweede Wereldoorlog (1939-1945). Het kwam voor dat bezoekende buitenlandse scouts, die op hun shirts of vlaggen het internationale embleem droegen door Franse fascistten met de fascistten groet (gestrekte rechterarm) werden gegroet of door 'linkse' Fransen voor 'vuile fascistten' werden uitgemaakt. Het Franse Scouting was derhalve genoodzaakt grote afstand te bewaren en alles te doen om te voorkomen dat men met genoemde organisaties in verband zou worden gebracht en daarom was het gebruik van de internationale Arrowhead gedurende tientallen jaren totaal onmogelijk. De Franse organisaties waren genoodzaakt andere emblemen te gebruiken ook als installatie-lidmaatschap-beloofte tekens. Tijdens de 5e Wereldjamboree van 1937 te Vogelenzang [Nederland] gebruikten zij de volgende: De Pijl en Boog, het Klaverblad op het Kruis van Jeruzalem of de Gallische Haan.

De situatie veranderde na de Tweede Wereldoorlog. De fascistten en de nazi's (zo dacht en hoopte men) behoorden tot het verleden. De Familie Bourbon had zich tijdens de oorlog als loyale Fransen gedragen. Sommigen hadden in het Vrije Franse Leger gediend, enkelen als officier in het Amerikaanse leger en samen zetten zij zich in voor de Bevrijding van Frankrijk. De Familie en haar volgelingen begrepen dat een herstel van het Bourbonkoninkrijk onrealistisch was geworden en hoewel de Familie nimmer de aanspraken op de Franse Troon opgaf, kreeg één en ander een meer nostalgisch, symbolisch karakter. En zo, bijna 40 jaar na de internationale invoering kon het Franse Scouting eindelijk de pijlkop gaan gebruiken maar vermeed zij nog altijd de woorden lelie of fleur-de-lis.

Het wereldinsigne.

Alle Nationale Scoutingorganisaties hadden dus hun eigen Nationale embleem, Belofte-lidmaatschap-installatieteken gebaseerd op Baden-Powell's originele ontwerp. Dit tot groot plezier van vele verzamelaars van deze soms zeer kleurrijke en artistieke insignes.

Tijdens de 2e Internationale Conferentie [Nu Wereldconferentie] van 1922 in Parijs kreeg Scouting een officieel internationaal karakter, dat de nadruk legde op Scoutings Internationale Broederschap en Eenheid. Reeds toen waren er die dit wensten te ondersteunen door de invoering van één Wereldembleem en installatieteken door alle organisaties te gebruiken. Dit was toen nog een beetje te vroeg.

Maar gedurende de Tweede Wereldoorlog moesten vele volken ervaren tot welke verschrikkelijke uitwassen het overdreven nationalisme kon voeren en velen keerden zich af van het nationalisme en begonnen het internationalisme en de eenheid van de mensheid meer en meer te propageren. Zo ook en vooral in Scouting.

Van 26 tot 29 september 1962 was er een bijeenkomst van het Internationale Comité [nu Wereldcomité]. Het Nederlandse lid - Jan Volkmaars, Hoofdcommissaris van de NPV (Vereniging de Nederlandse Padvinders), deed toen het officiële voorstel om een Wereldinsigne in te voeren, te gebruiken door alle Scoutingorganisaties. Het was een moeilijk onderwerp dat in de jaren daarop door alle NSO's uitvoerig werd belicht en besproken. Maar tijdens de 22ste Wereldconferentie te Helsinki in 1969 werd door allen de Resolutie 5/69 aangenomen die luidde:

Het Wereldscoutingembleem, Vlag en Insigne.

"De Conferentie besluit dat het Wereldscoutingembleem zal bestaan uit een veld van Koninklijk Purper met daarop de Witte Internationale pijlkop omringd door een wit touw in een cirkel en onderaan een platte knoop, geeft het lid organisaties toestemming tot het gebruik en de reproductie in vormen die niet bedoeld zijn voor de verkoop en geeft aan dat het dient te worden opgenomen in alle ontwerpen van insignes, affiches ed. te gebruiken bij internationale gebeurtenissen."

Terwijl er NSO's waren die het Wereldinsigne onmiddellijk invoerden zodra het verkrijgbaar was waren er anderen die er niet zo'n haast mee hadden. Zij vonden het moeilijk afstand te doen van hun soms zeer mooie, artistieke en veelal zeer oude nationale Belofte-lidmaatschap-installatietekens. Sommigen gingen er toe over beide te dragen. Anderen waren niet in staat het nieuwe insigne te gebruiken omdat zij net in het stadium verkeerden waarin de Nationale Scoutingorganisatie fuseerde met de Nationale Padvindstersorganisatie en men zich genoodzaakt zag een insigne in te voeren waarin zowel de pijlkop als het klaverblad waren samengevoegd. Eén van die landen was Nederland, nota bene de initiatiefnemer van het geheel. Volgens het blad 'World Scouting Bulletin' (WOSM) van december 1973 waren er toen al 75 organisaties die het nieuwe Wereldembleem hadden ingevoerd. Velen volgden daarna nog.

Tijdens het formuleren van de Resolutie 05/69 had het Wereldcomité kennelijk ook gemeend eindelijk een einde te maken aan de spraakverwarring betreffende de naam van het embleem. Fleur-de-lis noch lelie werd gebruikt als omschrijving doch het nieuwe embleem werd geïntroduceerd als *THE WORLD SCOUT EMBLEM*.

Maar zelfs toen kwam er nog geen einde aan de spraakverwarring. Er zijn er nog steeds die arrowhead of pijlkop gebruiken terwijl in vele landen vele organisaties nog altijd vasthouden aan lelie.

© Piet J. Kroonenberg, Amsterdam, september 2000.